

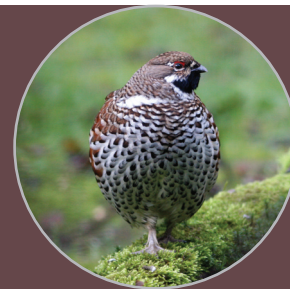

dopps v letu 2008

dopps v letu 2008

**POS LANSTVO DOPPS JE VAROVANJE PTIC IN NJIHOVIH
HABITATOV Z NARAVOVARSTVENIM DELOM,
RAZISKOVANJEM, IZOBRAŽEVANJEM,
POPULARIZACIJO IN SODELOVANJEM.**

Spoštovane članice in spoštovani člani,

Prvi mesec v novem letu je hitro minil in prav tako spomini na leto 2008, ki je za nami. V mislih že imamo načrte in cilje za naprej; kaj bomo v tem letu počeli; kaj nas čaka in ali bomo kos ambiciozno zastavljenim nalogam. Te bi radi dobro opravili, zato je prav, da se ozremo nazaj in se vprašamo, ali smo svoje poslanstvo v 2008 uresničili tako, kot smo si dejansko želeli...

Na začetku leta je potekal zbor članov društva, obenem pa tudi volitve temeljnih organov, kjer sem s svojimi dolgoletnimi ornitološkimi izkušnjami prevzel pomembno vlogo predsednika društva. Kako smo bili v prvem letu uspešni, boste najbolje presodili pravi vi, naši člani in članice! Nekoliko smo prenovili sistem delovanja regionalnih sekcij, ki dokazujejo, da so pomemben del življenja društva. Že tradicionalni popisi ptic so se odvijali po načrtih. Morda z nekoliko manj udeleženci pri popisu ptic za Atlas, zakaj, je pa že drugo vprašanje. Prostovoljstvo postaja namreč v teh časih še posebej pomemben izziv. Udeležili smo se Svetovne konference BirdLife International, imeli nekaj sestankov z našimi partnerji, s katerimi imamo podobne, pa tudi različne poglede na varstvo narave, ptic in njihovih življenjskih prostorov.

Vsi skupaj smo lahko veseli, da je bil končno ustanovljen Krajinski park Ljubljansko barje, s čimer je naše društvo pridobilo še drugi naravni rezervat - Naravni rezervat Iški morost, na katerega smo še zlasti ponosni. Tudi naša »Oaza na pragu Kopra« je naredila pomemben korak proti cilju z naselitvijo prvih kamarških konjev v Sloveniji. Leto 2009 pa ima za DOPPS prav poseben pomen. V decembru bo namreč preteklo 30 let od ustanovitve društva, zato bi bilo prav, da obletnico svečano praznujemo.

Na koncu bi rad vse članice in člane povabil, da se v čim večjem številu udeležijo naših naravovarstvenih in ornitoloških akcij, na katere bodo pravočasno povabljeni. S svojo udeležbo bomo lažje uresničevali zastavljene cilje pri varstvu ptic in njihovih habitatov, predvsem pa uspešno nadaljevali poslanstvo pobudnikov in ustanoviteljev društva pred tridesetimi leti.

Rudolf Tekavčič, predsednik DOPPS

NARAVOVARSTVENA DEJAVNOST

naravni rezervat škocjanski zatok

Začetek upravljanja v pravem pomenu besede

Leto 2008 smo si upravljavci in obiskovalci severnojadranskih mokrišč zapomnili predvsem po obilici padavin v toplem delu leta, zaradi katerih so se mokrišča spremenila v bujne, gosto zaraščene in skoraj neprenehne zibelke življenja. Ptica v Škocjanskem zatoku vegetacija ni motila, kvečjemu nasprotno: opazili smo kar tri nove gnezdeče vrste! V trstičju osrednjega dela sladkovodnega močvirja je uspešno gnezdil par regelj, na njegovem severnem delu pa smo prvič spremljali, kako se je iz gnezda laboda grbca v samostojno življenje podalo šest mladičev. Število gnezdečih čapljič v rezervatu se je povzpelo na enajst parov. Na poljih in otočkih polsane lagune, kjer so se obnovitvena dela končala v drugi polovici leta 2007, so se že razrasle različne vrste slanuš, tako enoletnic kot trajnic. Na manj zaraščenih gnezditvenih otočkih v laguni je uspešno gnezdilo šest parov navadnih čiger, na poljih pa dva para beločelih deževnikov.

Podatki o pojavljanju ptic v Škocjanskem zatoku v zadnjih osmih letih kažejo na izrazito izboljšanje stanja, kar dokazujejo tudi drugi kazalniki. Število opazovanih vrst se je od leta 2001 povzpelo že na 214 vrst ptic, med katerimi je 45 gnezdilic, druge pa smo opazovali med preletom in prezimovanjem. Z obnovo je rezervat že pridobil svoj nekdanji pomen kot mednarodno pomembna selitvena postaja in prezimovališče ptic, iz leta v leto pa je vse pomembnejši tudi za gnezdenje ogroženih vrst.

Leto po obnovi smo Škocjanski zatok končno lahko začeli upravljati v pravem pomenu besede. Z upravljanjem zapornic in podobnih struktur smo skrbeli za primerno višino vode v različnih delih mokrišča, v sladkovodnem delu smo odvečno vegetacijo po koncu gnezditve kosili in mulčili, proti koncu leta pa smo v rezervatu pripravili vse potrebno za začetek upravljanja vegetacije s pašo. Sladkovodno močvirje smo obdali s pašno ograjo, ki živalim preprečuje prehod na učno pot in naprej v urbano okolico, ter tako poskrbeli za varnost živali in obiskovalcev. Sredi novembra smo iz deželnega naravnega rezervata na izlivu Soče v Italiji pripeljali kamarški kobili Roso in Rižano, ki se na travnikih Bertoške bonifike brezskrbno paseta in razveseljujeta obiskovalce. Krožno učno pot smo opremili z izobraževalnimi vsebinami in opozorilnimi znaki ter jo za samostojno orientacijo slepih tudi delno tlakovali.

Število obiskovalcev zatoka se je izrazito povečalo. Veseli smo, da je med njimi veliko domačinov, ki tu najdejo priložnost za doživljanje narave in sprostitve stran od vrveža urbane okolice. V rezervatu smo gostili tudi več kot tisoč učencev in dijakov, ki so se udeleževali naravoslovnih dni, zimskega tabora mladih ornitologov ter predstavitev raziskovalnega dela. Cilje za javnost odprtega rezervata z uspešnim ohranjanjem ogroženih živalskih in rastlinskih vrst ter večanjem biotske pestrosti smo glede na možnosti v letu 2008 kar uspešno uresničevali. Hkrati pa smo se pospešeno pripravljali na zadnje veliko dejanje – gradnjo objektov v rezervatu, ki se bo predvidoma začela v drugi polovici leta 2009.

naravni rezervat iški morost

Razglasili naravni rezervat

Na območju Iškega morosta, ki ga je Vlada Republike Slovenije konec leta 2008 razglasila za naravni rezervat, so vse leto potekala vzdrževalna dela za ohranitev vlažnih travnikov. S pomočjo domačinov in prostovoljcev društva smo pokosili 35 ha travnikov, spravili seno ter počistili zaraščene travnike. Na območju rezervata smo izvedli popis gnezdičk ter preletnih ptic. Doslej smo opazili 125 vrst.

Zaradi velikega povpraševanja po organiziranju naravoslovnih dni v rezervatu smo pripravili tečaj za vodnike po Iškem morostu. Dvodnevnega tečaja se je udeležilo 20 tečajnikov, ki so na teoretičnem delu izvedeli marsikaj o zgodovini območja ter dobili praktične napotke za vodenje skupin in posameznikov po rezervatu. Naslednji dan smo udeležence popeljali po Koščevi učni poti ter jim tudi v živo predstavili območje in njegove značilnosti. Udeleženci tečaja so kasneje pomagali pri vodenju večjih skupin osnovnošolcev in srednješolcev, ki so jih popeljali po Iškem morostu ter jim predstavili bogastvo vlažnih travnikov. V naravnem rezervatu Iški morost smo leta 2008 zabeležili povečan obisk ljubiteljev narave, ki se vedno bolj zavedajo ogroženosti Ljubljanskega barja.

natura primorske

Čas za rezultate

V maju smo dokončali projekt Natura 2000 za boljšo kakovost življenja, na kratko Natura Primorske. S finančno pomočjo Evropske unije v okviru Programa pobude Skupnosti INTERREG IIIA Slovenija-Italija 2000–2006 in z nacionalnim sofinanciranjem smo v sodelovanju s slovenskimi in italijanskimi partnerji opravili obsežen sklop strokovnih, izobraževalnih ter interpretativno-promocijskih dejavnosti, namenjenih dolgoročnemu varstvu območij Natura 2000 in drugih območij naravnih vrednot v zahodni Sloveniji.

Ob koncu projekta smo največ pozornosti namenili pripravi publikacij, predstavljenih v nadaljevanju, pripravi in predstavitvam rezultatov ter povezovanju ohranjanja narave z usmerjanjem trajnostnega razvoja podeželja in iskanjem novih razvojnih možnosti s pripravo strategij trženja in povezovanja s turističnim sektorjem. K varstvu omrežja Natura 2000 smo po strokovni plati pripomogli z izdelavo upravljalških smernic za varovane vrste ptic na treh območjih Natura 2000 (Kras, Banjšice in Trnovski gozd – južni rob in Nanos), podprtih z nekaterimi nujno potrebnimi ekološkimi raziskavami ter z vzpostavitvijo aktivne mreže skrbnikov območij. S promocijskimi in izobraževalnimi dejavnostmi ter interpretacijo smo naravne vrednote in biotsko raznovrstnost območij Natura 2000 približali ciljnim skupinam in tako prispevali k večji naravovarstveni zavesti ter odgovornejšemu odnosu do narave.

volovja reber

Prizadevanja za ohranitev Volovje rebri

Za ohranitev Volovje rebri si prizadevamo sedmo leto, za zdaj uspešno. Leta 2008 je DOPPS s sodbo upravnega sodišča postal udeleženec v postopku presoje vplivov VE Volovja reber na okolje, s sklepom okoljskega ministrstva pa je bil postopek dokončno obnovljen. Postopek še ni stekel, ker je investitor sklep izpodbijal na sodišču, a neuspešno: nedavna sodba je nam v prid. Žal pa je bil neuspešen poskus mediacije; investitor vztraja pri gradnji v polnem obsegu. Začeli smo s projektom Občutljiva območja za ptice za postavitev vetrnih elektrarn v Sloveniji.

renški glinokopi

Edino gnezdišče sive gosi v Sloveniji

Val regulacij in melioracij v prejšnjem stoletju ni prizanesel reki Vipavi in Vipavski dolini. Izginili so vsi močvirni travniki in vse mrtvice. Tako je edino zatočišče močvirnih ptic v tem delu Slovenije opuščen odprti kop gline pri Renčah, bolj znan kot Renški glinokopi. Člani severnoprimske sekcije izvajajo tedenski monitoring ptic Renških glinokopov od leta 2007. V tem času so opazili več kot 120 različnih vrst ptic, od tega 45 vrst gnezdičk. Številne vrste, kot so čapljica, velika bobnarica, rjava čaplja, siva čaplja, ki si je za gnezdenje izbrala ravno sestoj trstičja, in navsezadnje siva gos, za katero so Renški glinokopi edino gnezdišče v Sloveniji – dajejo glinokopom neizbrisen pečat.

ZNANSTVENORAZISKOVALNA DEJAVNOST

monitoring izbranih ciljnih vrst ptic na SPA

Popis populacije 30 izbranih vrst ptic

Številni predani prostovoljci so tudi leta 2008 omogočili popise ciljnih vrst ptic po vsej Sloveniji. V gnezditveni in selitveni sezoni 2008 (spremljanje selitve beloglavega jastreba in drugih ujed) smo opravili monitoring populacij izbranih ciljnih vrst ptic v istoimenskem projektu. Pri projektu je sodelovalo okoli 100 popisovalcev, ki so v približno 430 popisnih dneh popisovali populacije 30 izbranih vrst ptic in štirih vodnih teles v SV Sloveniji – Medvedc, Ptujškega in Ormoškega jezera ter Ormoških lagun.

monitoring splošno razširjenih vrst ptic kmetijske krajine (FBI)

Letos opazili 121 vrst gnezdičk

V gnezditveni sezoni 2008 smo ptice za določitev slovenskega indeksa ptic kmetijske krajine popisali na 88 popisnih ploskvah, sodelovalo pa je 29 popisovalcev. Skupaj smo na vseh popisnih ploskvah opazili 121 vrst gnezdičk. Monitoring splošno razširjenih vrst ptic je dolgoročna akcija, saj bodo glavni rezultati – populacijski trendi vrst kmetijske krajine – vidni šele po nekaj letih rednih popisov na večjem številu istih popisnih ploskev. Prav zaradi tega je dolgoročno sodelovanje pri projektu zelo pomembno.

januarsko štetje vodnih ptic

Rekordno leto

Leta 2008 je pri januarskem štetju vodnih ptic sodelovalo 228 prostovoljnih popisovalcev. Pregledali smo 409 popisnih odsekov na rekah v skupni dolžini 1365,2 km. Poleg tega smo pregledali tudi 194 lokalitet (145 stoječih voda in 49 potokov oziroma manjših rek). S tem smo dosegli največjo pokritost vodnih teles v doslej opravljenih januarskih štetjih vodnih ptic na ozemlju Slovenije. Skupaj smo prešteli 66.268 vodnih ptic, ki pripadajo 68 vrstam.

novi ornitološki atlas gnezdičk slovenije

Doslej smo popisali že 80 % ozemlja Slovenije

Projekt Novega ornitološkega atlasa gnezdičk Slovenije poteka od leta 2002 in v tem času smo pokrili več kot 80 % slovenskega ozemlja. Samo pri štetju po transektih smo opravili več kot 1250 terenskih dni in prešteli ptice na več kot 5000 kilometrov dolgi poti. To je triinpolkrat okrog Slovenije! Če zraven prištejemo še energijo pri zapisovanju redkih vrst in naključnih opazovanj, popis vrstne sestave in posamične druge ciljne popise, se številke praktično podvojijo. Do danes se je na popisnih obrazcih zbralo že 116 imen popisovalcev. Eno od največjih odkritij sezone 2008 je populacija belohrbttega detla v Trnovskem gozdu. Prav tako smo imeli s ciljnim iskanjem leta 2008 veliko uspeha pri veliki uharici. Leta 2008 smo v 4 popisnih koncih tedna aprila in maja opravili skupinski popis na Krški ravnini. Udeležilo se ga je 22 popisovalcev.

zimski popis povodnega kosa

Pokal povodnega kosa prinesel nova presenečenja

Popis je potekal sočasno z januarskim štetjem vodnih ptic. Leta 2006, ko pokala povodnega kosa še ni bilo, smo popisali v Sloveniji skupaj 193 povodnih kosov, ko pa se je leta 2007 začelo to neuradno tekmovanje, je število popisanih povodnih kosov naraslo kar na 583. Leta 2008 je število zaradi številnih ujm padlo na 457; tako smo na Selški Sori, kjer je bila povodenj najhujša, opazili le dva osebka, leto poprej pa kar 39. Eno izmed večjih presenečenj, ki so bila plod »pokala«, je tudi pritok Idrijce, Bača, kjer v preteklosti sploh ni bilo popisovanja, leta 2007 pa smo na njej odkrili pravi raj za povodne kose; do izliva v Idrijco smo našli vsega okroglih 100 povodnih kosov.

popis velikega skovika na krasu

V maju izvedli drugi popis

Velikega skovika v IBA Kras smo leta 2008 popisali drugič zapored (prvič leta 2006), in sicer v času teritorialnega oglašanja samcev, v noči z 9. na 10. maj 2008. Sodelovalo je 22 popisovalcev. Zabeležili smo 167 samcev oziroma skupaj 209 kličočih osebkov velikega skovika.

projekt sterna

Portal za iskanje in pregledovanje različnih zbirk

Z letom 2008 smo začeli delati pri projektu Sterna, ki združuje pisano paleto muzejskih, znanstvenih in varstvenih organizacij. Cilj projekta je vzpostavitev enotnega portala za iskanje in pregledovanje različnih zbirk: slik, fotografij, dokumentov, filmov itd. DOPPS sodeluje pri projektu z digitalizacijo ornitološkega atlasa gnezdičk (GIS portal) in zbirko naravovarstvenih dokumentov.

VZGOJNO-IZOBRAŽEVALNA DEJAVNOST

tabor mladih ornitologov slovenije

Mladi raziskovali ptice na dveh taborih

Februarja 2008 smo že drugič zapored organizirali zimski tabor mladih ornitologov. Udeležilo se ga je 22 obetavnih osnovnošolcev in srednješolcev z različnih koncev Slovenije, ki so se odločili, da bodo proste šolske dni izkoristili za spoznavanje ptic. Mladi ornitologi so bili nastanjeni v OŠ Oskarja Kovačiča Škofije, kjer so delovali in analizirali dobljene podatke, obenem pa tudi ustvarjali in krepili nova poznanstva. Svoje delo in raziskovanje so ob koncu tabora prikazali staršem in širši javnosti na predstavitvi v avli OŠ Škofije.

Mladi ornitologi so se konec junija srečali v Budanjah v Vipavski dolini, kjer so opravljali raziskovalno delo v okviru poletnega tabora. Pod vodstvom mentorjev so se posvetili naslednjim nalogam: raziskovanju razširjenosti in številčnosti italijanskega vrabca v Vipavski dolini, raziskovanju redkih vrst Trnovskega gozda, predvsem sovam in detlom, raziskovanju redkih ptic Vipavske doline, popisom kačarja na Selivcu ter ekološki raziskavi, s katero so primerjali ptice štirih območij, na katerih prevladujejo travniki in polja. Rezultate svojih odkritij so prikazali na sklepnih predstavitvi.

srečanje mladih ornitologov

Raziskovalne naloge vse boljše

Desetega srečanja mladih ornitologov Slovenije v novembru se je udeležilo šest osnovnošolskih in dve srednješolski skupini. Rezultate svojega dela so nam sporočili tudi iz Kranjskih vrtcev, Enote Čirče, kjer so se posvetili raziskovanju življenja kavke, ptice leta 2008, in s svojo predstavitvijo prijetno presenetili vse zbrane na srečanju.

Komisija ni imela lahkega dela z iskanjem najboljših, saj se je kakovost raziskovalnih nalog na tokratnem srečanju občutno izboljšala. Nagrade so prejeli: Urška Satler in Ana Marija Soršak z Gimnazije Maribor, Blaž Blažič z Gimnazije Kranj, Špela Pulko in Tjaša Kerček z OŠ Borisa Kidriča, Kidričevo ter Anja Hren, Andreja Vidregar in Nika Žibert z OŠ Božidarja Jakca, Ljubljana. Najboljšo nalogo srečanja z naslovom Analiza gnezdenja kmečkih lastovk (*Hirundo rustica*) v vasi Hraše pri Lescah v letu 2008 so pripravili Jaka Ravnik, Žiga Kozinc, Bor Kozinc in Aljaž Mulej z OŠ F. S. Finžgarja Lesce. Vsi sodelujoči so prejeli tudi praktične nagrade.

evropski dan opazovanja ptic

Golobi grivarji zatemnili nebo

Jesenske selitve ptic smo na desetih izletih po Sloveniji ponovno spremljali prvi konec tedna v oktobru. Na izletih k Trbojskemu jezeru, zadrževalniku Medvedce, ribniku Vrbje pri Žalcu, Renškim glinokopom, Kočevskemu jezeru, na Radensko polje, Iški morost na Ljubljanskem barju, v Mariborski mestni park, ljubljanski park Tivoli in Škocjanski zatok se nam je pridružilo 140 ljudi. Kljub slabemu vremenu na prvi dan opazovanja smo prav tisto dopoldne prešteli največ ptic. Največ, kar 63 vrst, so zabeležili na zadrževalniku Medvedce, tokratni zmagovalec v številu osebkov pa je ribnik Vrbje pri Žalcu, kjer je zbrane ljubitelje ptic preletela jata več kot 2000 golobov grivarjev. Skupaj z golobi smo to leto prešteli več kot 6700 ptic.

predavanja in izleti

Nova lokacija predavanj v Budanjah

Redna predavanja smo pripravili na stalnih lokacijah v Celju, Cerknici, Ljubljani, Mariboru, Radovljici in Murski Soboti, po novem letu pa smo jih začeli prirejati tudi v Budanjah v Vipavski dolini. Udeležilo se jih je 670 članov in drugih obiskovalcev.

Na različne ornitološko zanimive kraje po Sloveniji smo pod vodstvom prostovoljcev in zaposlenih v društvu 36-krat popeljali skupaj 531 udeležencev.

Za otroke iz vrtcev in z osnovnih šol, za dijake srednjih šol in študente smo pripravili 57 naravoslovnih dni in predavanj, ki se jih je udeležilo 1633 udeležencev. Skoraj polovico ekskurzij smo izvedli v naravnem rezervatu Škocjanski zatok. Pri vodenju izletov in izvedbi naravoslovnih dni so nam pomagali naši člani, med katerimi so bili tudi udeleženci tečaja, ki smo ga pripravili za vodenje po naravnem rezervatu Iški morost na Ljubljanskem barju.

pomlad prihaja!

Tudi v Sloveniji spremljamo prihod štirih vrst ptic selivk

Vsako leto zberemo več podatkov o prvih opazovanjih štirih znanih pomlad, katerih prihod spremljajo predvsem otroci po vsej Sloveniji. Lani se jih je nabralo že 10751! Na spletni strani www.springalive.net smo že tretje leto zapored zbirali prva opazovanja naslednjih ptic selivk: kmečke lastovke, bele štorke, hudournika in kukavice. V 37 evropskih državah so od februarja do junija zbrali več kot 56 tisoč podatkov o opazovanjih teh štirih vrst ptic. Velik delež podatkov, ki smo jih zbrali v tem obdobju v Sloveniji, je plod sodelovanja z Notranjskim regijskim parkom in njihovo mrežo šol in vrtcev, sodelovale pa so tudi druge šole in vrtci.

Moji vtisi o opazovanju ptic

Največ sem videl kmečkih lastovk. Največ sem jih videl v stoli. Tam so si delale garde. Vid bolj opazujemo ptice jih tudi jaz dosti vidim. Tragedel sem, da obstaja tudi mešna lastovka.

BORUT INTIHAR
4. OŠ GRAHOVO

potujoča razstava med nebom in zemljo

Prebivalci Slovenije spoznavali posebna območja varstva v zahodni Sloveniji

S potujočo razstavo Med nebom in zemljo, ki predstavlja 7 posebnih območij varstva v zahodni Sloveniji, smo do konca maja 2008 prepotovali vsa večja mesta v zahodni Sloveniji in tako prebivalcem predstavili tudi naravni rezervat Škocjanski zatok. Razstavo smo izdelali tudi v angleškem in italijanskem jeziku, tako da je pripravljena za prihodnje predstavitve, med drugim tudi na nekaterih lokacijah v Furlaniji-Juljski krajini.

prostrana razgledna planota

Banjšice

Vsi, ki želijo dobiti celovitejši vtis o območju, si lahko ogledajo razstavo.

ptičja
Črna vrba
Rdeča vrba
Rdeča vrba
Rdeča vrba

prostrana razgledna planota

na gorskih planinah in travnikih

Breginjski Stol in Planja

Vsi, ki želijo dobiti celovitejši vtis o območju, si lahko ogledajo razstavo.

katana
Rdeča vrba
Rdeča vrba
Rdeča vrba
Rdeča vrba

na gorskih planinah in travnikih

ptice v zlatogovem kraljestvu

Juljske Alpe

Vsi, ki želijo dobiti celovitejši vtis o območju, si lahko ogledajo razstavo.

ptičja
Črna vrba
Rdeča vrba
Rdeča vrba
Rdeča vrba

ptice v zlatogovem kraljestvu

dežela podzemnih in nadzemnih čudes

Kras

Vsi, ki želijo dobiti celovitejši vtis o območju, si lahko ogledajo razstavo.

ptičja
Črna vrba
Rdeča vrba
Rdeča vrba
Rdeča vrba

dežela podzemnih in nadzemnih čudes

oaza na pragu Kopra

Škocjanski zatok

Vsi, ki želijo dobiti celovitejši vtis o območju, si lahko ogledajo razstavo.

ptičja
Črna vrba
Rdeča vrba
Rdeča vrba
Rdeča vrba

oaza na pragu Kopra

IZ DELA SEKCIJ DRUŠTVA

mladinska sekcija

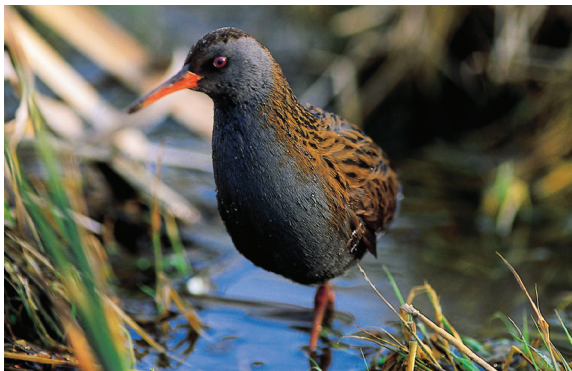
Mladi spoznavali ptice po vsej Sloveniji

Mladinska sekcija je leto 2008 kot že v preteklih letih začela z izobraževalnimi izlety, ki so namenjeni predvsem mladim ornitologom. Potekala so približno enkrat mesečno vse leto. Sekcija je tako skupaj organizirala 7 izletov na različnih zanimivih lokacijah po vsej Sloveniji - na Strunjanske soline, k sotočju Ljubljani, Save in Kamniške Bistrice, na Ljubljansko barje, Krvavec, Zbiljsko in Ptujsko jezero ter dvodnevni izlet na Cerknjsko jezero in Snežnik.

Aprila so se mladi posebno številčno zbrali na Pohorju v taborniški koči na Glažuti, kjer je potekal tridnevni tabor. V tem času so pod mentorstvom starejših ornitologov delovale štiri skupine, ki so popisovale in spoznavale zanimive in ogrožene vrste tamkajšnjih gozdov, kot so mali skovik, koconogi čuk, lesna sova in tripsti detel. Spoznavali so metode za popis različnih vrst, ogledali pa so si tudi zbirko nagačenih vrst slovenskih sov.

štajerska sekcija

Številni popisi na Štajerskem

Kljub temu, da je veliko članov Štajerske sekcije odsotnih zaradi študijskih ali službenih obveznosti v tujini ali na drugih koncih Slovenije, so izvedli marsikatero akcijo na Štajerskem. Na začetku leta so preverili številčno stanje mokožev ter sodelovali pri zimskem štetju vodnih ptic. Med drugim so popisali del Drave na Hrvaškem ter s skupnimi močmi tudi reko Mežo.

V spomladanskih mesecih so preverili stalne lokacije, na katerih se pojavlja velika uharica, in ugotovili, da so bile vse zasedene. Med popisovanjem so našli tudi nekaj novih parov. Kot že več let zapored so tudi tokrat uspešno izvedli popis pegaste sove na Dravskem in Ptujskem polju ter v delu Pesniške doline.

Člani sekcije so sodelovali tudi pri popisih za Novi ornitološki atlas gnezdilnic Slovenije ter prispevali svoj delež pri monitoringu splošno razširjenih vrst ptic kmetijske krajine (FBI). Že deseto leto zapored so izvedli popis belih štokelj v SZ delu Slovenije, kot ponavadi na začetku julija. Čez slabega pol leta je sledil popis velikega srakoperja, ki je postal že tradicionalna akcija štajerske sekcije.

Ob vseh navedenih popisih so našli čas še za monitoringe zadrževalnika Medvedce, Ptujskega in Ormoškega jezera ter lagun v Ormožu, popis rek (vodomec, deževnik, mali martinec), popis ptic ob reki Muri, čiščenje otokov na Ptujskem jezeru, s katerim so omogočili gnezdenje navadnim čigram in rečnim galebom, popis kavk in še marsikatero drugo akcijo. Seveda so si med vsemi popisi našli tudi čas za vodenje izletov za člane društva, izvedbo predavanj in razne intervencije.

Ljubljanska sekcija

Spoznavanje ptic ob prijetnem druženju

Skupni imenovalac vseh akcij Ljubljanske sekcije v letu 2008 je bil - storiti nekaj koristnega, dobrega za ptice in naravo in se ob tem imeti »fajn«. Prepoznavanje ptic je tema, ki pravzaprav nikoli ni izčrpana, zato so se člani sekcije odločili, da bodo za začetek pripravili tečaj prepoznavanja pobjeznikov. Izvedli so teoretični del, v praksi pa so znanje preverjali in utrjevali z brežin Sečoveljskih solin. V zimskem času so pripravili podoben tečaj, ki je bil namenjen prepoznavanju vodnih ptic.

Ptica, ki je članom Ljubljanske sekcije tudi vzbudila zanimanje, je povodni kos. Spoznavanju očem odmaknjenega sveta tega skrivnostneža so namenili predavanje ter izdelali različne vrste gnezdilnic, ki so jih namestili ob Želimeljščici, Iški, Tržiški Bistrici, Radovni in v Besniški dolini. Podobno so se lotili raziskovanja življenja smrdokavre, ki se je spet začela pojavljati na delu Ljubljanskega barja.

Izdelali so precej gnezdilnic za velikega skovika in za škorca, njegovega gnezditvenega tekmeča. Gnezdilnice so namestili na Ljubljanskem barju.

Ljubiteljev ptic, ki se radi ukvarjajo s fotografijo, je zelo veliko, zato so razpisali fotografski natečaj Fotografija meseca. Najboljše fotografije so na ogled na društveni spletni strani.

V letu 2008 so ponovno uvedli tradicionalna četrtkova srečanja sekcije, na katerih je po krajšem predavanju sledil sproščen pogovor. Obiskovalci srečanj so lahko poleg tega izvedeli marsikatero ornitološko zanimivost, si ogledali fotografije s preteklih akcij in načrtovali nove dejavnosti.

Člani sekcije so sodelovali še pri veliko drugih akcijah: prikaz in namen obročkanja ptic, izdelava lojnih pogač, reševanje, prevozi in nega ranjenih ptic v sodelovanju z Azilom za ptice, čiščenje nevarnih odpadkov na Ljubljanskem barju, izdelava in namestitev podstavkov za bele štorke. Sodelovali so pri Zimskem štetju vodnih ptic, čolnarili in opazovali ptice na Kolpi, prešteli kosce na Ljubljanskem barju, popisali kavke na širšem območju Ljubljane in Gorenjske ter izvedli še mnogo drugih drobnih in koristnih akcij.

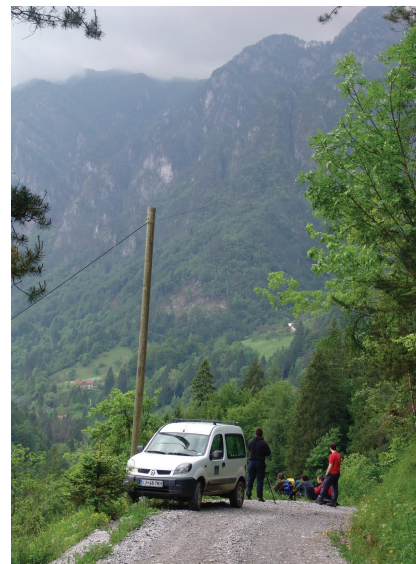
severnoprimorska sekcija

Nova odkritja v Trnovskem gozdu

Severnoprimorska sekcija se je posvetila predvsem popisom in raziskovanju ornitološko slabo pokritih predelov regije. Tako so sodelovali pri zimskem štetju vodnih ptic, kjer so pokrili vse uradne odseke ter veliko dodatnih vodotokov. V neuradni tekmi za pokal povodnega kosa so tokrat po številu prešteti povodnih kosov premagali popisovalce na Gorenjskem.

Člani sekcije so spomladi priredili skupinski popis velike uharice v Vipavski dolini in Vipavskih brdih ter odkrili 2 nova pojoča samca, dogodek pa popestrili s predavanjem v Budanjah. Pomlad so namenili raziskovanju Trnovskega gozda ter za ta namen organizirali dva skupinska popisa in več enodnevnih akcij. Popis je potrdil, da je Trnovski gozd upravičeno uvrščen med območja za ptice Natura 2000.

Pri monitoringu ptic na območjih Natura 2000 so popisovali hribskega škranjca in velikega skovika na Krasu, kotrne na južnem robu Trnovskega gozda ter spremljali prelet ujed čez Banjšice. Intenzivno so zbirali podatke za Novi ornitološki atlas gnezdilic Slovenije in se poleg tega udeleževali

skupinskih popisov v drugih predelih Slovenije. Vključili so se tudi v popise ptic kulturne krajine. V Renških glinokopih so redno spremljali stanje ptic, v javnosti in medijih pa širili sporočilo o velikem pomenu tega območja za vodne ptice, saj so glinokopi še vedno edino gnezdišče sive gosi in eno od pomembnejših območij za čapljico v Sloveniji. Vasica Budanje je gostila predavanja sekcije in obisk je bil navdušujoč. Dobro obiskani so bili tudi izleti.

notranjska sekcija

Velik obisk na tradicionalnih akcijah

Leta 2008 je Notranjska sekcija izvajala že tradicionalne dejavnosti. Izleti, ki jih organizirajo, so že dobro znani in vsako leto privabljajo več obiskovalcev. Prvi izlet, ki je vsako leto dobro pripravljen in voden, je bilo spomladansko opazovanje sov. Na izletu so opazovali tudi druge živalske in rastlinske vrste, kot so netopirji in drugi obiskovalci jam, udeleženci pa so lahko veliko izvedeli tudi o življenju jamskih živali.

Praznični izlet na Cerkniško jezero ima najdaljšo tradicijo organiziranih društvenih izletov in je tokrat v lepem poznoaprilskem dnevu privabil več kot 150 udeležencev. Ob popisu rumenih pastirc na Cerknškem jezeru je imela Notranjska sekcija tudi tokrat vsakoletni piknik, ki je namenjen predvsem druženju, izmenjavi izkušenj in zanimivih opazovanj ter tudi organizaciji popisa.

Osrednja vsakoletna akcija sekcije je štetje koscev na Cerknškem jezeru, ki so jo izvedli že sedemnajstkrat. Akcije se je tudi tokrat udeležilo veliko članov preostalih sekcij društva ter mnogo drugih udeležencev, saj je nočno doživetje ob Cerknškem jezeru izjemno in nepozabno za vse, ki jim je narava ljuba.

Poleg izletov in akcij Notranjska sekcija že leta uspešno organizira izobraževalna predavanja. Trudijo se, da so teme čimbolj pestre, saj tako širijo zavest o pomembnosti varovanja narave na vseh ravneh.

PUBLICISTIČNA DEJAVNOST

Četrta številka - poljudni članek: Rod rasc (Anas) v Sloveniji - ornitološki potopis: sardinija - varstvo ptic in narave: Binkali sez zopet zgodil v Alpah - portret ptice: Zavelje - mi za ptice in naravo: Pupa karkas v valtu 2008 - portret ornitologa: Iva A. Babič - dobovežni kotiček: Razlikovanje med dvema oblikama laboda grlica.

Svet ptic: 04,'08

Svet ptic, letnik 14, 4 številke

Uredništvo novega letnika poljudnoznanstvene revije Svet ptic je s prvo številko letnika 2008 prevzela Petra Vrh Vrezec, ki je stalnim rubrikam dodala nekatere nove: Portret ornitologa, Določevalni kotiček in Iz tujega tiska. Revijo smo na ta način popestrili z novimi rubrikami in tako odprli nova poglavja ornitologije in varstva narave, o katerih v Svetu ptic doslej nismo veliko brali.

Štiri številke revije so izšle na 216 straneh, kazalo vsebin vseh pa si je mogoče ogledati na spletni strani revije.

Acrocephalus

Leta 2008 so izšle 3 številke Acrocephalusa, matične revije slovenske znanstvene ornitologije, ki je pomembna tudi v regiji. Izšle so številke 134, 135 in 136. Na 178 straneh je bilo objavljenih 8 originalnih člankov, 12 kratkih prispevkov in številne notice.

Brošura Popisi 2007

Leta 2008 smo izdali poročilo o popisih v okviru monitoringa izbranih ciljnih vrst ptic na Posebnih območjih varstva (SPA) leta 2007, namenjeno predvsem množici prostovoljnih popisovalcev, ki so s svojim terenskim vložkom prispevali k boljšemu poznavanju in varovanju za ptice najpomembnejših območij v Sloveniji.

Priporočila za izdelavo mladinske raziskovalne naloge iz ornitologije

Ob 10. srečanju mladih ornitologov Slovenije smo izdali prirejeno in popravljeno različico priporočil za izdelavo mladinske raziskovalne naloge, ki jo je pred leti pripravil dr. Andrej Šorgo. Knjižica na razumljiv način vodi mladega raziskovalca po poti do končne priprave raziskovalne naloge in mu skuša olajšati začetne težave, ki ga vodijo do zelenega cilja.

Publikacija Greening Europe

Ob prevzemu predsedovanja Slovenije Evropski uniji januarja 2008 smo skupaj z zvezo BirdLife International pripravili predstavitevno publikacijo Greening Europe, v kateri smo predstavili ključne varstvene cilje na evropski in nacionalni ravni, kot so ustavitve upadanja biotske pestrosti do leta 2010, boj proti klimatskim spremembam, prizadevanje za bolj trajnostni razvoj podeželja, trajnostno upravljanje gozdov, obnovljivi viri energije ter varstvo morskih habitatov. Pri publikaciji nam je pomagala skupina za varstveno politiko pri evropski diviziji BirdLife International v sodelovanju z RSPB iz Velike Britanije.

V OKVIRU PROJEKTA NATURA PRIMORSKE SMO IZDALI NASLEDNJE PUBLIKACIJE:

Publikacija Lepota in bogastvo mokrišč ob severovzhodnem Jadranu

S partnerji neformalne mreže upravljavcev severnojadranskih mokrišč (Adriawet) smo pripravili in izdali publikacijo Lepota in bogastvo mokrišč ob severovzhodnem Jadranu, v kateri je predstavljenih 10 mokrišč v Sloveniji in Italiji. Publikacija je izšla v slovenskem, italijanskem in angleškem jeziku, saj je namenjena vzajemni promociji mokrišč na sejnih, prireditvah ter v centrih za obiskovalce.

Plakati Ptice mokrišč, Ptice suhih kraških travnikov in Ptice gozdov

Za izobraževalno-promocijske namene smo pripravili tri različne plakate. Plakat Ptice mokrišč smo izdali v slovenski, italijanski in angleški različici, saj so izobraževalni pripomoček in sredstvo za promocijo mokrišč in ptic tako za nas kot tudi za naše partnerje mreže Adriawet v tujini. V slovenščini smo pripravili še plakat o pticah suhih kraških travnikov ter plakat o pticah gozdov, ki ju uporabljamo pri izobraževalnih dejavnostih ter promociji varstva narave.

Razglednice o živem svetu v NR Škocjanski zatok

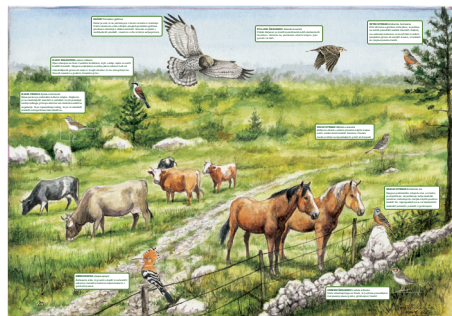
Kot dopolnilo promocijskemu gradivu rezervata smo izdali razglednice s tremi različnimi motivi – čapljico, velikim škurhom in navadnim členkarjem.

Publikacija Življenje med nebom in zemljo

Publikacijo, ki smo jo pripravili in izdali leta 2006 in je bila namenjena promociji naravovarstvenega omrežja Natura 2000, smo v projektu Natura Primorske pripravili v drugi, dopolnjeni izdaji. Poleg različice v slovenščini smo publikacijo pripravili in izdali tudi v angleškem in italijanskem jeziku. Dopolnili smo jo in tokrat v njej predstavili vseh 26 posebnih območij varstva v Sloveniji.

Varstvo suhih travišč na območjih Natura 2000

V okviru projekta Natura Primorske smo za kmete in upravljavce na posebnih varstvenih območjih Natura 2000, in sicer na območjih Krasa, Trnovskega gozda – južni rob in Nanos, Banjšic, Breginjskega Stola in Planje ter Julijskih Alp pripravili priporočila za ohranjanje travišč – življenskih prostorov ogroženih in drugih vrst ptic. V priročniku, ki ga spremlja plakat z risbami J. Mikuletiča, je predstavljen pomen pticam prijaznega gospodarjenja z ekstenzivnimi suhimi travišči, kjer je še posebej pomembno ohranjanje odprtih travnatih površin s pašo ali košnjo, ekološko kmetovanje, zagotavljanje vsaj minimalne pašne obtežbe ter ohranjanje mejic in posameznih dreves.

PREK MEJA

svetovna konferenca birdlife international v argentini

Delovni teden v Južni Ameriki

Svetovna konferenca BirdLife International poteka vsaka štiri leta v eni izmed šestih svetovnih regij; to so Evropa, Srednji vzhod, Afrika, Amerika, Pacifik in Azija. Leta 2008 se je veliki dogodek odvijal v glavnem mestu Argentine v Južni Ameriki. Partnerstvo BirdLife International je na konferenci sprejelo nove regionalne razvojne programe za obdobje 2009–2012 ter novo strategijo za obdobje 2009–2015. Partnerstvo danes obsega 2,3 milijona članov po vsem svetu ter je na pragu novih varstvenih izzivov na področju klimatskih sprememb, varstva morskega okolja ter varstva migratornih vrst.

konferenca o prihodnosti kmetijstva v evropi

Mednarodno srečanje ob predsedovanju Slovenije EU

DOPPS je v času predsedovanja Slovenije Evropski uniji skupaj s partnerji BirdLife International, The Royal Society for the Protection of Birds iz Velike Britanije in organizacijo German Marshall Fund of the United States (GMF) organiziral mednarodno konferenco Making the CAP work for the environment. Z dogodkom smo želeli spodbuditi ciljno razpravo o pomenu Skupne kmetijske politike (CAP) predvsem v novih članicah EU. Konferenca je potekala v prostorih Grand hotela Union kot nadaljevalni dogodek ob neformalnem srečanju evropskih ministrov za kmetijstvo v Sloveniji.

delovna skupina birdlife za ptičjo in habitatno direktivo

O primeru Volovja reber na srečanju Delovne skupine BirdLife

Sodelovali smo na dveh obsežnih srečanjih Delovne skupine BirdLife za ptičjo in habitatno direktivo, ki se ukvarja s spodbujanjem uvajanja varstvenih pravil Direktiv v prakso. Posebej dragocena je izmenjava izkušenj pri delu z velikimi varstvenimi primeri. Iz Slovenije smo obravnavali primer Volovja reber.

Društvo za opazovanje in proučevanje ptic Slovenije (DOPPS) je neprofitna, nevladna in naravovarstvena organizacija, ustanovljena leta 1979, ki deluje na lokalni, regionalni in nacionalni ravni. DOPPS je polnopravni partner svetovne zveze za varstvo ptic BirdLife International, ki v Evropi združuje več kot 2 milijona članov.

DOPPS z naravovarstvenimi aktivnostmi, raziskavami, izobraževalnimi in publicističnimi dejavnostmi skrbi za varovanje ptic in njihovih habitatov, povečuje zanimanje za ptice v vsakodnevnem življenju in za ornitologijo kot znanstveno vedo. DOPPS pri uresničevanju svojega poslanstva sodeluje s številnimi nevladnimi in vladnimi organizacijami, službami, naravovarstveniki in drugimi strokovnjaki.

Republika Slovenija
Služba Vlade Republike Slovenije za lokalno
samoupravo in regionalno politiko

Ministrstvo za okolje in prostor

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA KMETIJSTVO,
GOZDARSTVO IN PREHRANO

Pokrovitelja:

GRAND HOTEL UNION D.O.O.
Miklošičeva 7, Ljubljana, Slovenija

Informacije:
Društvo za opazovanje in proučevanje ptic Slovenije
Tržaška cesta 2, p.p. 2990, 1001 Ljubljana
tel: 01 426 58 75, fax: 01 425 11 81
e-pošta: dopps@dopps.si
www.ptice.si

Avtorji besedil: Luka Božič, Andrej Figelj, Jernej Figelj, Vojko Havliček, Tomaž Jančar, Leon Kebe, Primož Kmecl, Bojana Lipej, Andrej Medved, Kajetan Kravos, Tomaž Mihelič, Matjaž Premzl, Aljaž Rijavec, Borut Rubinič, Nataša Šalaja, Erik Šinigoj, Željko Šalamun, Tanja Šumrada, Tina Šušmelj, Rudolf Tekavčič, Barbara Vidmar / Avtorji fotografij: Igor Brajnik, Jernej Dolničar, Darko Fekonja, Jernej Figelj, Marko Gregorič, Vojko Havliček, Tomaž Jančar, Tjaša Jarc, Tomaž Mihelič, Janez Papež, Aljaž Rijavec, Borut Rubinič, Urška Satler, Željko Šalamun, Erik Šinigoj / Lektura: Jana Cedilnik / Oblikovanje: Darja Šipec / Tisk: Schwarz d.o.o. / Naklada: 3.000 izvodov / Izdano: februar 2009

naravovarstvena dejavnost

znanstvenoraziskovalna dejavnost

vzgojno-izobraževalna dejavnost

iz dela sekcij društva

publicistična dejavnost

prek meja

dopps v letu 2008